

UZASADNIENIE

wniosku o ratyfikację tekstu jednolitego zmienionego Statutu Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego, przyjętego w Hadze dnia 30 czerwca 2005 r.

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej umową międzynarodową

Haska Konferencja Prawa Prywatnego Międzynarodowego (zwana dalej „HKPPM”) jest najstarszą organizacją międzynarodową, której celem statutowym jest praca nad unifikacją norm międzynarodowego prawa prywatnego. Efektem tych prac są projekty konwencji wielostronnych dotyczące różnych gałęzi prawa prywatnego międzynarodowego, w tym uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i rodzinnych oraz ułatwienia współpracy organów sądowych różnych państw.

Od 1893 r. projekty konwencji regulujących zakres międzynarodowego prawa prywatnego podlegały negocjacom podczas konferencji dyplomatycznych zwoływanych ad hoc w Hadze. Od nazwy miasta Haga przyjęta została późniejsza nazwa organizacji. Pierwsza konferencja dyplomatyczna po II wojnie światowej zwołana została dopiero w 1951 r. i na niej delegaci rządowi opracowali Statut Konferencji, który wszedł w życie dnia 15 lipca 1955 r. Statut ten nadał HKPPM stałe struktury organizacyjne, a tym samym przekształcił ją w stałą organizację międzynarodową.

Na wniosek Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 1983 r., Prezydium Rządu wydało postanowienie nr 6/84 z dnia 20 stycznia 1984 r. w sprawie przystąpienia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do Konferencji Haskiej Międzynarodowego Prawa Prywatnego (niepublikowane). Wraz ze złożeniem przez Ministra Spraw Zagranicznych w dniu 29 maja 1984 r. oświadczenia o przyjęciu Statutu, Polska, zgodnie z art. 2 Statutu, stała się członkiem HKPPM.

Obecnie 65 państw jest członkami¹⁾ HKPPM, a w tym wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej. Pod auspicjami HKPPM po drugiej wojnie światowej powstało 36 konwencji, z których 13 zostało ratyfikowanych przez Polskę²⁾.

W systemie prawnym Unii Europejskiej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem od 2004 r. stopniowo narastają problemy związane z rozgraniczeniem zakresu zastosowania instrumentów wspólnotowych oraz konwencji haskich, co wywołuje również wątpliwości odnośnie do zakresu i charakteru kompetencji Wspólnoty Europejskiej oraz jej państw członkowskich do działania na forum HKPPM.

Traktat z Amsterdamu zmieniający Traktat o Unii Europejskiej, traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie i niektóre związane z nimi akty, podpisany dnia 2 października 1997 r., włączył współpracę sądową w sprawach cywilnych w ramach państw członkowskich Unii Europejskiej do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (zwany dalej „TWE”) jako element tytułu VI „Wizy, azyl, imigracja i inne polityki związane ze swobodnym przepływem osób”. Dzięki kompetencji przewidzianej w art. 65 w związku z art. 61 TWE, Wspólnota podjęła wiele działań legislacyjnych

¹⁾) Wszystkie państwa Unii Europejskiej, a także Bułgaria i Rumunia oraz Albania, Argentyna, Australia, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Brazylia, Chile, Chiny, Egipt, Federacja Rosyjska, Gruzja, Islandia, Izrael, Japonia, Jordania, Kanada, Kroatia, Macedonia, Malezja, Meksyk, Monaco, Maroko, Nowa Zelandia, Norwegia, Panama, Paragwaj, Peru, Republika Korei, Republika Południowej Afryki, Serbia i Czarnogóra, Sri Lanka, Stany Zjednoczone, Surinam, Szwajcaria, Turcja, Ukraina, Urugwaj, Wenezuela.

²⁾) Konwencja dotycząca procedury cywilnej, podpisana w Hadze dnia 1 marca 1954 r. (Dz. U. z 1963 r. Nr 17, poz. 90); Konwencja o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich, sporządzona w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 106, poz. 519); Konwencja dotycząca kolizji praw w przedmiocie formy rozporządzeń testamentowych, sporządzona w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 1969 r. Nr 34, poz. 284); Konwencja znosząca wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzona w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 112, poz. 938); Konwencja o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych, sporządzona w Hadze dnia 15 listopada 1965 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 87, poz. 968); Konwencja o uznawaniu rozwodów i separacji, sporządzona w Hadze dnia 1 czerwca 1970 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 53, poz. 561); Konwencja o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych, sporządzona w Hadze dnia 2 października 1973 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 39, poz. 444); Konwencja o przeprowadzaniu dowodów za granicą w sprawach cywilnych lub handlowych, przyjęta w Hadze dnia 18 marca 1970 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 582 i Nr 115, poz. 1215); Konwencja o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń odnoszących się do obowiązków alimentacyjnych, sporządzona w Hadze dnia 2 października 1973 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 2, poz. 13); Konwencja o prawie właściwym dla wypadków drogowych, sporządzona w Hadze dnia 4 maja 1971 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 63, poz. 585); Konwencja dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzona w Hadze dnia 25 października 1980 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 108, poz. 528 oraz z 1999 r. Nr 93, poz. 1085); Konwencja o ułatwieniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości w stosunkach międzynarodowych, sporządzona w Hadze dnia 25 października 1980 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 18, poz. 86); Konwencja o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego, sporządzona w Hadze dnia 29 maja 1993 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 39, poz. 448 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 17). Ponadto Polskę wiążą jeszcze trzy przedwojenne konwencje haskie: Konwencja dotycząca uregulowania opieki nad małoletnimi, podpisana w Hadze dnia 12 czerwca 1902 r. (Dz. U. z 1929 r. Nr 80, poz. 596); Konwencja dotycząca ubezwłasnowolnienia i analogicznych zarządzeń opiekuńczych, podpisana w Hadze dnia 17 lipca 1905 r. (Dz. U. z 1929 r. Nr 80, poz. 598) i Konwencja dotycząca procedury cywilnej, podpisana w Hadze dnia 17 lipca 1905 r. (Dz. U. z 1926 r. Nr 126, poz. 734 oraz z 1927 r. Nr 91, poz. 821).

obejmujących między innymi jurysdykcję i uznawanie orzeczeń³⁾, postępowanie dowodowe⁴⁾, doręczanie dokumentów⁵⁾, postępowanie upadłościowe⁶⁾ oraz pomoc prawną⁷⁾. Obecnie trwają prace legislacyjne nad wspólnotowym ujednoczeniem prawa prywatnego międzynarodowego, m.in. w dziedzinie zobowiązań pozaumownych⁸⁾ oraz pewnych aspektów procedury cywilnej⁹⁾.

Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli Wspólnota Europejska skorzystała z kompetencji wewnętrznej w określonej dziedzinie, posiada ją także równolegle w ramach stosunków zewnętrznych (tzw. doktryna ERTA). Prawo wspólnotowe wymaga zatem, żeby Wspólnota Europejska stała się stroną tych konwencji haskich, których przedmiotem są dziedziny uregulowane instrumentami wspólnotowymi. Ze względu na Rozszerzający się obszar regulacji objętej kompetencjami WE oznacza to w praktyce, że państwa członkowskie WE nie mogą już samodzielnie negocjować i przystępować do konwencji haskich.

Wspólnota Europejska nie może aktualnie zostać członkiem HKPPM, ponieważ Statut HKPPM nie przewiduje członkostwa organizacji międzynarodowych. Taki stan prawny powoduje, że status WE, która dotychczas występuje na forum HKPPM jako „obserwator” negocjacji, nie jest zgodny z zasadami działania tej organizacji.

³) Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych; Dz.Urz. WE Wydanie specjalne 2004, rozdz. 19, t. IV, str. 42; rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000; Dz.Urz. WE Wydanie specjalne 2004, rozdz. 19, t. VI, str. 243; rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (jeszcze urzędowo nieopublikowane w języku polskim).

⁴) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. o współpracy między sądami Państw Członkowskich w zakresie przeprowadzania dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych; Dz.Urz. WE Wydanie specjalne 2004, rozdz. 19, t. IV, str. 121.

⁵) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. o doręczaniu dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych w Państwach Członkowskich, Dz.Urz. WE Wydanie specjalne 2004, rozdz. 19, t. I, str. 227.

⁶) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego; Dz.Urz. WE Wydanie specjalne 2004, rozdz. 19, t. I, str. 191.

⁷) Dyrektywa Rady 2002/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze; Dz.Urz. WE Wydanie specjalne 2004, rozdz. 19, t. VI, str. 90.

⁸) Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych („Rzym II”), COM(2003) 427 końcowy.

⁹) Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego procedurę Europejskiego nakazu zapłaty, COM(2004) 173 końcowy; Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, COM(2005) 87 końcowy.

Rozwiązaniem powyższych problemów jest przystąpienie WE do HKPPM. Postulat taki zawarty został w Programie Haskim przyjętym przez Radę Europejską w dniu 5 listopada 2004 r.¹⁰⁾ W dniu 19 grudnia 2002 r. WE wystąpiła z wnioskiem o członkostwo w HKPPM, rozpoczynając tym samym proces negocjacji zmian Statutu HKPPM. Negocjacje zakończyły się przyjęciem zmienionego tekstu Statutu podczas Dwudziestej Sesji Konferencji HKPPM w dniu 30 czerwca 2005 r. oraz uznaniem tekstu jednolitego Statutu w języku angielskim za autentyczny na równi z tekstem w języku francuskim (przed zmianami) dotychczas uznawanym za wyłącznie autentyczny.

2. Różnice w dotychczasowym i projektowanym stanie prawnym

Najistotniejszą zmianą Statutu HKPPM, przyjętą na Dwudziestej Sesji Konferencji, jest dodanie nowego art. 3, który reguluje zasady, na jakich organizacje międzynarodowe mogą przystępować oraz wykonywać swoje prawa członkowskie w HKPPM.

O przystąpienie do HKPPM mogą ubiegać się tylko takie Regionalne Organizacje Integracji Gospodarczej (zwane dalej „ROIG”), które zostały utworzone przez suwerenne państwa oraz którym państwa członkowskie przekazały kompetencje w dziedzinach należących do zakresu HKPPM, łącznie z władzą do podejmowania w tych dziedzinach rozstrzygnięć je wiążących (art. 3 ust. 2). Zgodę na przystąpienie wyrażają państwa członkowskie na posiedzeniu poświęconym sprawom ogólnym i politycznym, na którym obecna jest większość państw członkowskich, a decyzja podjęta zostaje większością oddanych głosów (art. 3 ust. 1). W trakcie negocjacji do najbardziej kontrowersyjnych zagadnień należały zasady, na jakich ROIG oraz jej państwa członkowskie mają wykonywać swoje prawa członkowskie w HKPPM. Ostatecznie przyjęte rozwiązanie przewiduje, że państwa członkowskie tworzące ROIG oraz sama ROIG, w sferach odpowiadających ich kompetencjom, będą alternatywnie wykonywać swoje prawa członkowskie w HKPPM (art. 3 ust. 7).

¹⁰⁾ Punkt 3.4.5 Programu Haskiego: wzmocnienie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Unii Europejskiej; Dz.Urz. UE C 53 z 3.03.2005, str. 1.

Kluczowe zatem będzie dokładne rozgraniczenie kompetencji między ROIG oraz jej państwami członkowskimi. Stąd też obowiązek złożenia stosownego oświadczenia w sprawie kompetencji nałożony został zarówno na ROIG, i to już w momencie składania wniosku o członkostwo (art. 3 ust. 3), jak i na państwa członkowskie (art. 3 ust. 4). Mają oni obowiązek udzielania informacji na temat kompetencji w tych sprawach, które są przedmiotem obrad HKPPM, na wniosek każdego jej członka (art. 3 ust. 6). Ponadto w art. 3 ust. 5 zapisano domniemanie rozstrzygające, że w razie wątpliwości kompetencję mają państwa członkowskie.

Prawo głosu zachowują zarówno państwa członkowskie, jak i nabywa je ROIG, przy czym „zawsze gdy Organizacja Członkowska wykonuje swoje prawo głosu, jej Państwa Członkowskie nie wykonują swoich praw głosu i odwrotnie” (art. 3 ust. 8 zd. 2). Podczas posiedzeń HKPPM ROIG będzie miała tyle głosów, ile państw będących członkami ROIG, które przekazały jej swoje kompetencje, zgłosiło swój udział w danym posiedzeniu (art. 3 ust. 8 zd. 1). Na tym tle istotną zmianą jest wprowadzenie do Statutu przepisu stanowiącego, że „Sesje, Rada oraz Komisje Specjalne działają w możliwie największym stopniu na zasadzie konsensusu” (art. 8 ust. 2). Dotychczas nie było żadnej statutowej regulacji w tym względzie. Natomiast w oparciu o Regulamin Obrad Plenarnych¹¹⁾ długoletnią praktyką HKPPM było przyjmowanie ostatecznego tekstu konwencji w drodze głosowania zwykłą większością.

Drugą ważną zmianą jest nowelizacja trybu przyszłych zmian Statutu. Dotychczasowy art. 12 przewidywał jedynie, że „zmiany niniejszego Statutu wymagają zatwierdzenia przez dwie trzecie członków”. Związane z tym przepisem wątpliwości interpretacyjne rozwiewa nowy art. 13 wprowadzający bardziej rozbudowaną regulację, która uzależnia przyszłe zmiany od zgody wszystkich państw: „Zmiany statutu muszą zostać przyjęte w drodze konsensusu przez państwa członkowskie obecne na posiedzeniu dotyczącym spraw ogólnych i polityki” (art. 13 ust. 1). „Zmiany wchodzi w życie wobec wszystkich członków trzy miesiące po ich zatwierdzeniu

¹¹⁾) Por. art. 3 i n. Regulaminu Obrad Plenarnych (Rules of Procedure for Plenary Meetings).

przez dwie trzecie państw członkowskich zgodnie z ich odpowiednimi procedurami wewnętrznymi, lecz nie wcześniej niż dziewięć miesięcy od daty ich przyjęcia” (art. 13 ust. 2). Powyższe terminy można zmienić (art. 13 ust. 3).

Trzecia grupa zmian dotyczy organów HKPPM.

Jako nowy organ powołana zostaje Rada do Spraw Ogólnych oraz Polityki (art. 4 ust. 1), która przejmuje większość dotychczasowych zadań holenderskiego Komitetu Państwowego, tj. czuwanie nad funkcjonowaniem HKPPM, w tym kierowanie działalnością Stałego Biura (art. 4 ust. 2), decydowanie o umieszczeniu wniosku w porządku obrad (art. 4 ust. 3), kierowanie wniosków do rządu Królestwa Niderlandów o zwołanie Nadzwyczajnej Sesji Konferencji (art. 4 ust. 7), powoływanie w czasie między sesjami Komisji Specjalnych (art. 8 ust. 1) oraz zatwierdzenie regulaminu (art. 14 ust. 2).

W gestii holenderskiego Komitetu Państwowego pozostawiono jedynie pewne funkcje reprezentacyjne, tj. ustalanie dnia Sesji Dyplomatycznych (art. 4 ust. 4), zwracanie się do rządu Królestwa Niderlandów w celu zwołania członków (art. 4 ust. 5), przewodniczenie Sesjom Konferencji (art. 4 ust. 5) oraz funkcje konsultacyjne (art. 4 ust. 8).

Postanowiono usankcjonować dotychczasową praktykę i zwiększyć statutową liczbę Sekretarzy Stałego Biura z dwóch do czterech (art. 5 ust. 1) oraz rozszerzyć kryteria uwzględniane przy ich mianowaniu (art. 5 ust. 2 zd. 2).

Pomimo zmian redakcji przepisów dotyczących zasad finansowania HKPPM, zasady te dla dotychczasowych państw członkowskich pozostały bez zmian (art. 9 i 10)¹²⁾, z tym wyjątkiem, że rząd Królestwa Niderlandów przejmie na siebie dodatkowo koszty powstałe w wyniku zwołania Sesji Nadzwyczajnych (art. 11 ust. 1). Natomiast odnośnie do ROIG ustalono, że nie będą one – dodatkowo do swoich państw członkowskich – partycypować

¹²⁾) Szczegółowe zasady opracowywania budżetu oraz podziału kosztów zawiera Regulamin ds. budżetu przyjęty dnia 4 listopada 1994 r. (Regulations on Budgetary Questions adopted on 4 November 1994).

w rocznym budżecie HKPPM, lecz pokrywać koszty administracyjne wynikające z ich członkostwa (art. 9 ust. 2).

Ponadto tekst Statutu zawiera liczne zmiany redakcyjne, zmianę numeracji przepisów (od art. 3), a jego angielska wersja językowa staje się jednakowo autentyczna z francuską.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe, polityczne i prawne związane się umową międzynarodową

Przyjęcie zmienionego Statutu HKPPM umożliwiającego przystąpienie Wspólnoty Europejskiej do tej organizacji będzie miała korzystne skutki polityczne, gdyż wzmocni pozycję negocjacyjną Wspólnoty Europejskiej oraz jej państw członkowskich na forum światowym, co pozwoli Polsce wywierać skuteczniejszy wpływ na kształt przyszłych konwencji haskich. Umożliwi to pełniejszą harmonizację instrumentów wspólnotowych z konwencjami haskimi, a większa spójność rozwiązań umożliwi bardziej efektywną realizację ich celów. Lepiej dostosowane instrumenty będą miały korzystne skutki społeczne i gospodarcze także dla podmiotów polskich.

Ratyfikowanie tekstu jednolitego zmienionego Statutu HKPPM nie pociągnie za sobą zwiększenia obecnych zobowiązań finansowych dla Skarbu Państwa.

Poza zmianami opisanymi w pkt 2 nie przewiduje się innych skutków prawnych dla polskiego systemu prawa.

4. Wyjaśnienie wyboru trybu związania Rzeczypospolitej Polskiej umową międzynarodową

Podczas XX Sesji HKPPM, odbywającej się w Hadze w dniach 14-30 czerwca 2005 r., delegaci rządowi państw członkowskich Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego (bez pełnomocnictw rządowych) podjęli szereg decyzji, które zostały zawarte w Akcie Końcowym XX Sesji HKPPM. Akt Końcowy XX Sesji HKPPM wraz z aneksem nie

stanowi umowy międzynarodowej w rozumieniu ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443 oraz z 2002 r. Nr 216, poz. 1824). Zawiera on postanowienia o:

- przedstawieniu przez delegatów swoim rządów opracowanej w ramach HKPPM Konwencji o wyborze drogi ugod sądowych (Convention on choice of court agreements), w celu jej podpisania, a następnie związania się nią lub przystąpienia,
- przyjęciu poprawek do Regulaminu Procedur dla Spotkań Plenarnych stosowanych do Sesji Dyplomatycznych Konferencji, jak i do spotkań Rady i Specjalnych Komisji,
- przyjęciu zmian do Statutu HKPPM z zamiarem przedłożenia ich państwom członkowskim HKPPM do zatwierdzenia zgodnie z art. 12 Statutu HKPPM,
- przyjęciu angielskiej wersji tekstu jednolitego Statutu HKPPM, jako jednakowo autentycznego z tekstem francuskim. Tekst ten stanowi załącznik do Aktu Końcowego XX Sesji HKPPM.

W Akcie Końcowym XX Sesji HKPPM delegaci szczegółowo określili także procedurę wejścia w życie zmienionego Statutu HKPPM. Zgodnie z ich wytycznymi, Sekretarz Generalny HKPPM zwrócił się do państw członkowskich HKPPM o przekazanie, na podstawie art. 12 Statutu HKPPM, w drodze notyfikacji do Stałego Biura ich decyzji/głosów w terminie 9 miesięcy od dnia zakończenia XX Sesji. Jeżeli w terminie do dnia 31 marca 2006 r. zostanie zebrana konieczna większość 2/3 głosów za przyjęciem zmian Statutu HKPPM, wówczas Sekretarz Generalny przedstawi tzw. proces-verbal precyzujący, które państwa członkowskie złożyły swoje głosy i zadeklarowały w ten sposób przyjęcie zmienionego Statutu HKPPM.

Data wejścia w życie zmienionego Statutu HKPPM będzie pierwszy dzień miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od daty przedstawienia proces-verbal. W związku z powyższym, w klauzuli końcowej kopii

oznaczonej przez Stałe Biuro HKPPM certyfikatem zgodności z oryginałem, nie została podana data wejścia w życie zmiany Statutu HKPPM.

Tekst jednolity zmienionego Statutu HKPPM stanowi wielostronną umowę międzynarodową dotyczącą członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej, a więc kwestii, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 3 Konstytucji RP, w związku z tym, stosownie do art. 12 ust. 2 ustawy o umowach międzynarodowych, wymaga ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (tzw. duża ratyfikacja).

Rzeczpospolita Polska od 1984 r. jest członkiem HKPPM, do której przystąpiła zgodnie z ówczesnie obowiązującymi przepisami – w drodze jedynie zatwierdzenia przez Prezydium Rządu wniosku Ministra Sprawiedliwości o przystąpienie do Statutu MKPPM z 1955 r. Obecne przepisy Konstytucji RP i ustawy o umowach międzynarodowych przewidują złożoną procedurę ratyfikacyjną umów międzynarodowych dotyczących polskiego członkostwa w organizacjach międzynarodowych. Art. 89 ust. 1 pkt 3 nie precyzuje i nie ogranicza zakresu spraw związanych z organizacjami międzynarodowymi wyłącznie do kwestii przystępowania do nich. Tak daleko idące zmiany w Statucie HKPPM, jak przyjęcie Wspólnot Europejskich do organizacji, nie mają charakteru wyłącznie zmiany zakresu obowiązywania Statutu HKPPM o znaczeniu proceduralnym i w systemie prawa wewnętrznego państw członkowskich podlegają dalszej procedurze, co w Rzeczypospolitej Polskiej oznacza zastosowanie trybu ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o umowach międzynarodowych.

Zmiany w Statucie HKPPM mają charakter zasadniczy i systemowy, dotyczą podstawowych zasad funkcjonowania tej organizacji międzynarodowej przez usystematyzowanie oraz nową regulację jej struktury organizacyjnej, w skład której wchodzi – obok jej organów – wszystkie państwa członkowskie.

Dodatkowo przyjęta została i uznana za tekst autentyczny angielska wersja jednolitego tekstu Statutu HKPPM. Pierwotny tekst Statutu z 1955 r., który Rzeczpospolita Polska przyjęła w 1984 r., miał jedynie wersję

francuskojęzyczną i nie został ratyfikowany na mocy ówczesnie obowiązujących przepisów, ani opublikowany w Dzienniku Ustaw, co pozwoliłoby obecnie na zastosowanie art. 241 Konstytucji RP i uznanie Statutu za umowę międzynarodową, do której stosuje się przepisy art. 91 Konstytucji RP, ponieważ dotyczy ona kategorii spraw wymienionych w art. 89 ust. 1 Konstytucji RP.

Mając powyższe na uwadze, do ratyfikacji tekstu jednolitego zmienionego Statutu HKPPM nie stosuje się art. 23 pkt 2 i art. 25 ust. 2 ustawy o umowach międzynarodowych dotyczących „zmiany, która nie polega na zawarciu nowej umowy międzynarodowej”. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli na uniknięcie późniejszych komplikacji przy publikacji umowy międzynarodowej spowodowanych różnicami między dawnym a obowiązującym systemem prawnym.

5. Podmioty prawa krajowego, których dotyczy umowa międzynarodowa

Podmiotami prawa krajowego, których dotyczy tekst jednolity zmienionego Statutu HKPPM, są organy administracji rządowej. Zmiany Statutu HKPPM przyjęte w dniu 30 czerwca 2005 r. mają charakter proceduralny i nie dotyczą bezpośrednio osób fizycznych i prawnych.

6. Sposób, w jakim umowa międzynarodowa dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Tekst jednolity zmienionego Statutu HKPPM nie dotyczy uregulowań prawa krajowego.

7. Środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania umowy międzynarodowej

Zmieniony Statut HKPPM nie wymaga przyjęcia środków prawnych w celu wykonania wynikających z niego zobowiązań, umożliwia natomiast podjęcie decyzji Rady UE w sprawie przystąpienia UE do HKPPM, w której przyjmowaniu Polska będzie uczestniczyć.